

Какво трябва да знаем за хепатитите, сифилис и СПИН.

Хепатит е възпаление на черния дроб. Причинителите на хепатита могат да бъдат различни, например: вирусен, паразитен, наркотичен, алкохолен или неспецифичен. Първите клинични проявления на острата фаза на хепатит варират от асимптоматични (без видими белези) до силна умора, пожълтяване на кожата и/или очите, гадене, повръщане, виене на свят или диария.

Видове хепатити:

- Хепатит А – по-рано наричан *инфекциозен хепатит* или *жълтеница*; предава се чрез заразена храна, вода или къпане в басейни.
- Хепатит В – серумен хепатит; предава се по кръвен и по полов път.
- Хепатит С – по-рано наричан *нито-А, нито-В хепатит*; предава се по кръвен път.
- Хепатит D – *делта хепатит*; предава се по кръвен път. Коинфекция с хепатит В.
- Хепатит Е – предава се чрез изпражненията на заразените лица.
- Хепатит G – предава се по кръвен път.

Хепатит В

Хепатит В е заболяване на черния дроб, причинено от хепатит В вирус. Нарича се още „тихият убиец“. Протича остро и хронично. За хроничен хепатит В се говори, когато вирусът остане в кръвта след шестия месец от заразяването, а при остро протичане периодът е до 6 месеца. Веднъж станал хроничен, хепатит В е нелечим до края на живота. При около 10% от инфектираните възрастни болестта преминава в хронична. При новородените този процент е 90. При малки деца заболяването хронифицира в 30 – 59% от случаите. Разпространява се предимно по кръвен път – кръвни манипулации, споделени игли при наркозависими, кръвопреливане, по полов път, при раждане от заразена майка на новородено.

Болестта убива над 1 милион човека годишно, което прави средно по 2 жертви на минута. По света има над 350 милиона хронично болни, а около 2 милиарда са го преболедували. В България има над 450 000 болни от хроничен хепатит В, което прави над 5% и страната е сред рисковите зони на болестта. Голяма част от болните не знаят, че са болни поради безсимптомното протичане и разбират съвсем случайно. Има ваксина против хепатит В.

Хепатит С

Допреди известен като „нито А нито В хепатит“. Причинява се от вируса на хепатит С. Приблизително 85% от инфектираните възрастни развиват хроничен хепатит С. Разпространява се чрез инфектирана кръв, кръвни манипулации, кръвопреливане, споделяне на игли при наркозависими, стоматологични интервенции, татуиране, акупунктура, хемодиализа, в редки случаи и при полов контакт (около 1%).

По света има над 170 милиона, а в България над 100 000 хронично болни от хепатит С. Няма ваксина срещу хепатит С.

СЕКСУАЛНО - ПРЕДАВАНИ ИНФЕКЦИИ

Сифилис

Сифилисът е инфекция, причинявана от бактерията спирохета. Основният начин за предаване на инфекцията е чрез полов контакт, но тя може да бъде предадена и от майката на плода по време на бременността или при раждане, което води до вроден сифилис. Болестта има много разнообразни симптоми, които могат да имитират други болести, затова сигурната диагноза се поставя само след **серологичен тест**. Протича във фази, продължаващи години наред и ако не бъде лекувана навреме, оставя тежки поражения върху болния. Признаците и симптомите на сифилиса варират в зависимост от това, в коя от четирите фази се намира заболяването (първичен, вторичен, латентен или третичен). Първичната фаза обикновено се проявява с наличието на единичен шанкър (твърда, безболезнена, непредизвикваща сърбеж кожна раничка (язва), вторичният сифилис се извява с обриви по цялото тяло, които често включват и дланите и ходилата, латентният сифилис може да има слаби или никакви симптоми, а третичният, който се отличава със сифилистични гуми, може да има неврологични или сърдечни симптоми. Сифилисът обаче е известен като „големият имитатор“, заради честите си атипични проявления.

Смята се, че към 1999 г. със сифилис са били заразени 12 милиона души в света, като над 90% от случаите са били в страни от развиващия се свят. След драстичния спад в разпространението на болестта след откриването и широкото разпространение на пеницилина през 50-те години на XX в., в много страни степента на заразата се е повишила след настъпването на новото хилядолетие, като често е съпроводжана от ХИВ (човешки имунодефицитен вирус). Това се обяснява донякъде с небезопасните сексуални практики сред

мъжете, които имат полов контакт с мъже, нарасналият промискуитет, проституцията и намаляващата употреба на предпазни средства.^{[1][2][3]}

СПИН

Синдромът на придобитата имунна недостатъчност (СПИН) е заболяване на човешката имунна система, причинено от вируса на човешката имунна недостатъчност (ХИВ). Болестта прогресивно намалява ефективността на имунната система, правейки болния уязвим за много инфекции и тумори.

ХИВ се предава чрез пряк контакт на лигавицата или кръвния поток със съдържаща вируса телесна течност - кръв, сперма, вагинална течност, предякулат или кърма. Това предаване може да стане при анален, вагинален или орален секс, кръвопреливане, при употреба на замърсени хиподермични игли, при бременност, раждане, кърмене.

В наши дни СПИН има пандемичен характер, като през 2007 година броят на болните по света се оценява на 33,2 милиона души, а на жертвите на болестта – на 2,1 милиона души годишно, включително 330 хиляди деца. Макар че различни терапии на СПИН и ХИВ могат да забавят протичането на болестта, все още не съществува ваксина или лекарство. Антитретровирусната терапия намалява както смъртността, така и заболяемостта при инфекция с ХИВ, но необходимите за нея медикаменти са скъпи, а в много страни и труднодостъпни. Поради трудното третиране на инфекцията, основното средство за контролиране на болестта е ограничаването на нейното разпространение.

Статистически данни за разпространението на хепатит В и С, сифилис и СПИН в Разградска област.

Заболяемостта от **хепатит В** за периода 01.01. – 31.10.2018 г. е 2,64‰ (3 болни), почти като тази за страната – 2,44‰, но по-ниска от тази за същия период на 2017 г. за Разградска област – 3,52‰ (4 болни).

Заболяемостта от **хепатит С** за периода 01.01. – 31.10.2018 г. е 5,28‰ (6 болни), много по - висока от средната за страната – 0,98‰, както и от тази за същия период на 2017 г. за Разградска област 1,76 (2 болни).

Полово – предавани инфекции

Заболяемостта от **сифилис** за периода 01.01. – 31.10.2018 г. е 4,40‰ (5 болни), по-ниска от средната за страната – 5,69‰, но по-висока от тази за същия период на 2017 г. за Разградска област 1,76 (2 болни).

Заболяемостта от **СПИН и ХИВ инфекция** за периода 01.01. – 31.10.2018 г. е 3,52‰ (4 болни), по - висока от средната за страната – 1,32‰, както и от тази за същия период на 2017 г. за Разградска област 1,76 (2 болни).